

Onze kijk op Dijk en Waard

Inleiding

“Denkend aan Dijk en Waard zie ik een mooi toekomstperspectief”

Per 1 januari 2022 is de gemeente Dijk en Waard een feit. Als voorbereiding hierop hebben bewoners, organisaties, ondernemers en de gemeente gezamenlijk ‘Onze kijk op Dijk en Waard’ geschetst. In woord en in beeld laten wij zien wie we zijn, wat we van de toekomst verwachten en hoe we daar gezamenlijk naar toe werken.

Het proces heeft geleid tot de compacte visie ‘Onze Kijk op Dijk en Waard’ en heeft als basis vijf bouwstenen, te weten: Dijk en Waard is gelukkig, Dijk en Waard is van en voor iedereen, Dijk en Waard zijn we samen, Morgen is vandaag en Dijk en Waard is trots. De gezamenlijke visie is richtinggevend voor al het reilen en zeilen binnen onze gemeente, zowel voor de gemeenschappelijke organisatie als ook voor de maatschappelijke organisaties en ondernemersverenigingen. We hebben samen de visie opgesteld, nu gaan we hem samen uitvoeren.

Dijk en Waard is een gemeente met zowel stedelijke allure als een dorps karakter. Met dit unieke karakter wil Dijk en Waard zich positioneren in de regio als een gemeente waar zowel inwoners als bedrijven zich graag vestigen en blijven.

Dit komt tot uiting in onder andere onze Omgevingsvisie, de Visie Sociaal Domein en de Visie Dienstverlening.

Dijk en Waard als veilige haven in een steeds veranderende wereld

“Oude waarden behouden, die zijn me zo lief”

De wereld is onzeker

We leven in een voortdurend veranderende wereld waar we ons snel moeten kunnen aanpassen en kunnen inspelen op nieuwe, soms ingewikkelde situaties. Als Dijk en Waard bieden we een veilige haven van waar we gezamenlijk onze koers bepalen. Geen starre, rechtlijnige koers, maar een die zich kan aanpassen aan veranderende omstandigheden.

- Zolang we weten waar we vandaan komen en waar we naartoe gaan, zijn en blijven we op koers. Met als uitgangspunten:
- ‘Onze Kijk op Dijk en Waard’ als levend reisdocument, waarbij de vijf bouwstenen richting geven aan ons doen en handelen.
- Kunnen, mogen en willen experimenteren, met oog voor de omgeving. Door ons flexibel op te stellen leren we hoe we het beste onze gezamenlijke visie kunnen realiseren.
- De gezette koers in ‘Onze Kijk op Dijk en Waard’ gezamenlijk op te pakken als inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en gemeente.
- Als gemeentelijke organisatie staan we voor een flinke opgave om een goede gemeentelijke basisstructuur neer te zetten, met bijbehorende financiële keuzes, na de bestuurlijke en ambtelijke fusie.

Gedicht: Denkend aan Dijk en Waard

Auteur: Harry Raat

Betrokken inwoner en kunstenaar Harry Raat schreef speciaal voor de nieuwe gemeente Dijk en Waard onderstaand gedicht

*Denkend aan Dijk en Waard een stuk achteruit
Waar komt dan mijn herinneringsbeeld op uit
In Heerhugowaard zag ik een polder met fraaie boerderijen
In het centrum een dorp, de Middenweg met kastanjabomen erlangs in
lange rijen
Ook zag ik een gemeente die vanuit het zuiden werd overlopen
Bouwen voor de overloop van de randstad was toen geboden
En op de grens van Geestmerambacht en De Waard
Vier dijkdorpen, samen één dijk, ongeëvenaard
Ook hier moest veel worden gebouwd en het ambacht verkaveld tot één
15000 eilanden gingen eraan, de historie van al het oude land verdween*

*Denkend aan Dijk en Waard, een stukje vooruit
Waar komt dan je wensbeeld op uit
Kunnen varen van Sint Pancras naar Oudkarspèl
En een duurzaam behoud van de Oosterdel
Een fraai stationsgebied met een tunnel onder het spoor
Of de Maya tempel zowaar – heel hoog- daar gaan we toch voor*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik open structuren
En een brug, geslagen tussen platteland en de stedelijke burens
Natuurlijk veel water – zoals voorheen- in brede stromen
Open met elkaar verbonden, zo moet het er uiteindelijk van komen
Geen mistig verhaal dus maar helder en klaar
Dat is de weg waarlangs Dijk en Waard zijn karakter bewaart*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik ook agrarisch belang
Karakteristiek, want de tuinder bracht de koolcultuur op gang
Bewaar dus dit land
Haar karakter mag niet worden verpand
Water, schuiten, kool, de Broeker Veiling en de Waardse kastuinbouw vormen
één geheel
Vijf aspecten, geef elk zijn deel*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik een schone juffer
Die een brug vormt naar de burens maar ook zorgt voor een groene buffer
Tot hier en niet verder is het devies
Omdat je anders kostbare natuur verlies
Geen bedreiging van het mooie natuurreservaat
Waar de naam 'Kleimeer' borg voor staat*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik ons verder bouwen steen voor steen
Woningen, zorg, bedrijven, veel groen daar moeten we samen heen
Recreatie, toerisme, natuur wat moeten we daarvan vinden
Een Parkenlint als navelstreng die Dijk en Waard gaat verbinden
Geestmerambacht, Groene Loper, Park van Luna, een project om bij stil te staan
Natuurgebied, landschap, ecologie, rust, zijn elementen waar je niet overheen
mag gaan*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik spannende elementen
Het Kanaal Alkmaar-Kolhorn als ruggengraat van al wat het water zal brengen
Niet als een scheiding maar als samensmelting van het geheel
Met de intentie dat je hiervoor alles eerlijk met elkaar deelt
Ook energietransitie speelt een spannende rol
Zo raakt de agenda snel heel erg vol*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik een mooi toekomstperspectief
Oude waarden behouden, die zijn me zo lief
Ruimte voor kernen en wijken met veel aandacht voor leefbaarheid
En veel zorg aan jong en oud gewijd
Ik weet wel het is een zorg voor later
Maar een goede basis behoedt ons nageslacht voor een kater*

*Denkend aan Dijk en Waard zie ik natuurlijk een hoog ambitieniveau
Dat betekent hard werken, je krijgt immers niets cadeau
Door onze ideeën aaneen te rijgen
Zal Dijk en Waard gestalte moeten krijgen
Werk samen in samenhang en maak nieuw wat verloren ging
We starten nu, dit is een hoopvol begin.*

Gedicht: Het water

Auteur: onbekend (raadslid)

Het water

*Dat de mogelijkheden ten volste benut
en altijd wel een weg vindt.
Dat het pad van de minste weerstand zoekt.*

*Dat continu in ontwikkeling is
kalm en zacht is
maar ook ruig en krachtig.*

*Het vertelt onze geschiedenis
van droogmakerijen en polders.
En onze toekomst die net zo onzeker
is als het water zelf.*

*Maar de kracht van water
is dat het ons allemaal verbindt.
We hebben het nodig, we kunnen niet zonder.*

*Net als het water, kunnen wij ook niet zonder elkaar
Wees als het water. Ruig, zacht, kalm en krachtig
altijd een weg vindend,
en alle mogelijkheden benuttend.*

*Continu in ontwikkeling
en toch verbonden met elkaar.*

Dijk en Waard is gelukkig

“Met de intentie dat je hiervoor alles eerlijk met elkaar deelt”

Dijk en Waard is gelukkig

Ons belangrijkste doel is te werken aan ons bruto lokaal geluk:

- De samenhang van welvaart, welzijn en welbevinden dragen bij aan een gelukkige Dijk en Waarder: gelukkig in een stabiele omgeving, met toekomstperspectief, in goede (mentale) gezondheid, waar je je gezien en gehoord, en vrij en veilig voelt.
- We creëren als samenleving samen ons geluk. Daarbij kan de gemeente zorgdragen voor randvoorwaarden om dit te bereiken.

Wat zien we om ons heen gebeuren?

- Er is steeds meer aandacht voor preventie. Daarnaast zien we ook meer aandacht voor positieve gezondheid, waarbij een betekenisvol leven centraal staat.
- De samenhang tussen welvaart, welzijn en welbevinden krijgt steeds meer aandacht, door de focus op economie te verbreden naar een duurzaam, sociaal, en economisch perspectief. Dit zien we onder meer terug met op landelijk niveau de introductie van de [Monitor Brede Welvaart](#) en op internationaal niveau met de [Sustainable Development Goals](#) (Duurzame ontwikkelingsdoelen) van de Verenigde Naties.

Wat is onze wens voor Dijk en Waard?

- We stellen welzijn en welbevinden gelijk aan welvaart.
- We zijn onderling verbonden door onze betrokkenheid, via o.a. het verenigingsleven en geloofsgemeenschappen. We staan open voor iedereen, dwars door generaties en diversiteit.
- Bij nieuwe ontwikkelingen en initiatieven stellen we telkens de vraag welke bijdrage dit levert aan ons bruto lokaal geluk.
- De gemeente zorgt voor een goede basis om ons geluk te creëren, met een veilige, groene en gezonde leefomgeving en voorzieningen die hieraan bijdragen.

Wat vraagt dit van jou en mij?

- Als inwoner betekent dit dat ik een actieve rol speel in de verdere ontwikkeling van mijn gemeente, buurt of vereniging. Ik roep niet vanaf de kant, maar doe actief mee en stel me open voor verandering en verbetering. Ik deel mijn kennis en netwerk.
- Als maatschappelijke organisatie of bedrijfskring betekent dit dat we onze kennis en ervaring vanuit ons vak en onze leden en/of partners inbrengen. ‘Onze Kijk op Dijk en Waard’ gebruiken we als richting voor ons handelen. Wij staan midden in de samenleving, zijn de oren en ogen van inwoners en bedrijven en daarmee een belangrijke schakel naar en van de gemeente. Wij dragen vanuit onze organisatie bij aan het geluk van onze samenleving.
- Als medewerker bij de gemeente betekent dit dat ik proactief inspeel op landelijke en regionale trends en ontwikkelingen. Ik ontvang initiatieven van inwoners en organisaties met open armen en kijk of en hoe we deze gezamenlijk mogelijk kunnen maken. Ik communiceer hier duidelijk over, ook als iets niet kan.
- Als volksvertegenwoordiger beweeg ik mij midden in de samenleving. Ik haal de informatie op bij inwoners en organisaties, weeg belangen af en bied mijn netwerk en kennis aan om zo goed mogelijk bij te dragen aan het bruto lokaal geluk van de gemeente en de gemeenschap.

Dijk en Waard is van en voor iedereen

“En veel zorg aan jong en aan oud gewijd”

Dijk en Waard is inclusief en toegankelijk

Elk mens is waardevol als individu:

- Iedereen voelt zich erkend en herkend. We zien elkaar staan én luisteren naar elkaar.
- Er is ruimte om jezelf te zijn, jezelf te uiten, en jezelf te ontwikkelen. Daarbij hebben we oog voor elkaar en voelen ons verbonden met wat ons bindt, namelijk eenheid in verscheidenheid.
- Iedereen die mee wil doen, kan en mag meedoen. Lukt het even niet? Dan zijn de Dijk en Waarders er voor elkaar voor wanneer dat nodig is, met een duwtje in de rug of door de ander aan de hand te nemen.

Wat zien we om ons heen gebeuren?

- De samenleving en overheid werken steeds meer toe naar een gelijkwaardig partnerschap.
- Nabuurschap: al zien we een toenemende individualisering in de maatschappij in het algemeen, op kleine schaal blijven we naar elkaar omkijken.
- Flexibilisering: in het dagelijks leven hebben we steeds minder te maken met vaste waarden. Denk aan de arbeidsmarkt waar een vaste baan niet de standaard is, aan het leasen van een fiets of wasmachine waardoor je makkelijk weer iets anders kunt kiezen of het bepalen van jouw levensopvatting met de politieke voorkeur die daarbij past.
- Toename van maatschappelijke gesprekken over kansen(on)gelijkheid, racisme en discriminatie.
- Groeiende aandacht voor de toegankelijkheid tot de samenleving voor personen met een beperking, wat terug te zien is in onder andere het [VN-verdrag](#) inzake de rechten van personen met een handicap.
- De toenemende krapte op de woningmarkt zorgt dat sommige mensen geen woning kunnen vinden, of in een woning belanden die niet bij hun situatie past.

Wat is onze wens voor Dijk en Waard?

- Iedereen voelt en krijgt de ruimte om zichzelf te zijn en volwaardig deel te zijn van de Dijk en Waardse samenleving.
- Er is passende woonruimte voor iedereen.
- Maatschappelijke voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk en bereikbaar. Buurtvoorzieningen in de buurt en stedelijke voorzieningen zijn goed bereikbaar. Deze voorzieningen zorgen voor ontmoeting, wat voor verbinding zorgt in een geïndividualiseerde samenleving.
- Dijk en Waard is bereikbaar voor iedereen: mobiliteit is betaalbaar en in de buurt.
- Kansengelijkheid in onderwijs en op de arbeidsmarkt: iedereen kan zichzelf ontplooiën naar eigen kunnen.

Wat vraagt dit van jou en mij?

- Binnen Dijk en Waard stellen wij ons allemaal empathisch op en hebben oog voor de situatie en belangen van de ander.
- Als inwoner ga ik het gesprek aan wanneer eerlijkheid en rechtvaardigheid in gedrang komen.
- Als maatschappelijke organisatie werk ik aan de culturele en maatschappelijke verbinding, waardoor ruimte ontstaat om met elkaar in gesprek te gaan en nog beter te begrijpen wie de ander is.
- Als ondernemer en (onderwijs)organisatie zet ik mij ervoor in dat iedereen zich kan ontplooien, onder andere via (vrijwilligers-)werk en onderwijs.
- Als gemeente en projectontwikkelaar zorgen wij dat onze bouwprojecten bijdragen aan een woonruimte en leefomgeving voor iedereen in Dijk en Waard.
- Als gemeentebestuur en -organisatie creëren wij de randvoorwaarden waarbinnen alle Dijk en Waarders zichzelf kunnen zijn. Zowel fysiek als op sociaal gebied, bijvoorbeeld door een openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is of door participatie te stimuleren. Daarnaast willen wij zelf in de volle breedte een afspiegeling zijn van de samenleving.

Dijk en Waard zijn we samen

“Denkend aan Dijk en Waard zie ik ons verder bouwen steen voor steen”

Dijk en Waard is samen

Wij zijn als maatschappij meer dan individuen alleen. Wij zijn samen.

- We vormen als individuen gezamenlijk een sterke en vitale samenleving - juist door een grote verscheidenheid aan gemeenschappen, verenigingen en netwerken. Het vormt onze sociale basis.
- Die sociale basis vinden we terug in alle kernen en wijken van Dijk en Waard, waar we elkaar ontmoeten en in verbinding staan met elkaar.
- In onze netwerken versterken en ondersteunen ondernemers, organisaties, inwoners en gemeente elkaar.

Wat zien we om ons heen gebeuren?

- Nabuurschap: op lokaal niveau en op kleine schaal blijven we naar elkaar omkijken. Veel Dijk en Waarders dragen als vrijwilliger bij aan de samenleving.
- Vergrijzing: de bevolking wordt gemiddeld ouder en blijft langer zelfstandig thuis wonen.
- Een groeiende vraag naar de (geestelijke) gezondheidszorg.
- Groeiend gevoel van eenzaamheid en onveiligheid.
- Polarisatie: mensen lijken steeds minder naar elkaar te (willen) luisteren.
- Veel netwerken van inwoners zijn wijkoverschrijdend. Onder andere via de sport liggen hier al mooie verbindingen.

- Dijk en Waarders lijken op elkaar qua instelling: nuchter, verbonden in buurtschappen, actief in sportverenigingen en in het bloeiend verenigingsleven.

Wat is onze wens voor Dijk en Waard?

- We koesteren de gemeenschappen in de wijken en kernen. Samensmelten zonder onze individuele kernwaarden te verliezen: eenheid in verscheidenheid. We geven de voorkeur aan gemengde wijken, waar verschillende doelgroepen samenleven.
- Onze gemeente wordt gevormd door ontmoeting: op straat en in de wijk, met sport en cultuur, in winkelgebieden, etc. Ontmoeting heeft een verbindend karakter en vergroot de sociale samenhang. Een ruime diversiteit aan ontmoetingsplekken en aantrekkelijke buitenruimten helpen hierbij.
- Iedereen doet naar eigen kunnen mee aan de maatschappij, of dat nu als werkende is, als vrijwilliger of door onderwijs.
- Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeente dragen als gelijkwaardige partners waarde toe aan Dijk en Waard.

Wat vraagt dit van jou en mij?

- Onze Dijk en Waard identiteit maakt dat we recht toe, recht aan zijn, in karakter en mentaliteit. De één uit dit introvert, de ander extravert. De één is hierin dominant en de ander terughoudend. Dit vraagt van mij als inwoner, (maatschappelijke) organisatie, ondernemer, ambtenaar en volksvertegenwoordiger dat ik opensta voor mensen met een andere kijk op zaken dan ik. Het vraagt dat ik oog en respect heb voor hoe iemand is, hoe ik diegene het best kan benaderen en wat diegene nodig heeft. Zo kunnen we ons samen - ieder op zijn of haar eigen manier - inzetten voor onze vitale gemeenschappen.
- Als (maatschappelijke) organisatie en ondernemer ben ik herkenbaar, zichtbaar en dichtbij aanwezig in dorpen, wijken en buurten. Daarbij zoek ik verbinding: door samenwerking in allianties bereiken we meer voor de samenleving.
- Als ambtenaar en volksvertegenwoordiger vraagt dit van mij dat ik midden in de samenleving sta en bereikbaar ben voor inwoners en ondernemers.

Morgen is vandaag

“En een brug, geslagen tussen platteland en de stedelijke bureu”

Morgen is vandaag

We kijken naar het Dijk en Waard van morgen terwijl we werken aan vandaag. Dat betekent:

- We nemen vandaag verantwoordelijkheid voor de Dijk en Waarders van de toekomst.
- We maken met elkaar (financiële) keuzes voor onze leefomgeving met de toekomst in gedachten.
- We geven ruimte aan nieuwe initiatieven, ontwikkelingen en innovaties die bijdragen aan een goede toekomst voor de Dijk en Waarders van morgen.
- We kijken terug op gisteren, zodat we niet alleen ervaren, maar ook leren en verbeteren voor morgen.

Wat zien we om ons heen gebeuren?

- Duurzaamheidstransities: energie, warmte en circulair. We scheiden en recyclen ons afval steeds meer en beter, en gebruiken nieuwe warmte en energiebronnen.
- Klimaatverandering: met toenemende periodes van droogte, wateroverlast en hitte. Extreme regenval en droogte raakt de oogst van onze agrariërs. We zien steeds vaker ondergelopen straten en zien de gevolgen van droogte terug in onze parken of de eigen achtertuin.
- Mobiliteit wordt toekomstbestendig gemaakt. Waarbij we kijken naar alle aspecten in onderlinge samenhang: bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
- Innovaties in de agrarische sector met het oog op duurzaamheid en leefbaarheid.
- Er is steeds meer aandacht voor de afname in biodiversiteit, onder meer door meer verschillende planten te zaaien of door bermen ecologisch te maaien.
- Binnen de gezondheidszorg is steeds meer aandacht voor positieve gezondheid waarbij een betekenisvol leven centraal staat. Ook richten we ons steeds meer op preventie: het voorkomen van onder meer ziekte.
- Krapte op de arbeidsmarkt: er zijn steeds minder werkzoekenden.
- Een wereldwijde toename van migratiestromen, wat vraagt om adequate noodopvang en woonruimte.
- Groeiende technologische en digitale ontwikkelingen. Dit creëert enerzijds kansen en draagt bij aan welvaart en welzijn, maar vraagt ook aandacht voor hen die minder makkelijk meegaan in de digitale wereld.

Wat is onze wens voor Dijk en Waard?

Dijk en Waard kijkt vandaag naar de dag van morgen.

- We staan open voor experimenteren, want alleen als je - om op z'n Dijk en Waards te spreken - op je bek durft te gaan, kom je tot nieuwe innovatieve ontwikkelingen.
- We hebben een open houding: we kijken om ons heen, leren van elkaar en van anderen.
- We zetten in op een innovatief ondernemersklimaat en toekomstbestendigheid; o.a. met compacte winkelgebieden.
- Door in te zetten op veiligheid, een basis welvaartsniveau en een gezonde leefomgeving proberen we armoede, eenzaamheid en ziekte te voorkomen.
- We zijn op weg naar een duurzame, circulaire, klimaatneutrale en ecologische gemeente, CO2-neutraal, goed voor mens en dier.

Wat vraagt dit van jou en mij?

Dit vraagt van mij als inwoner, maatschappelijke organisatie, ondernemer, ambtenaar en volksvertegenwoordiger om:

- Op gelijkwaardige wijze naar elkaar te luisteren en elkaar durven vertrouwen.
- Op zoek te gaan naar het gedeelde belang, zodat we onze eigen belangen kunnen verbinden.
- Open te staan voor experimenteren en innoveren. Fouten mogen gemaakt worden, zolang we daarvan leren.

Dijk en Waard is trots

“Dat is de weg waarlangs Dijk en Waard zijn karakter bewaart”

Dijk en Waard is trots

In onze gemeente hebben we veel om trots op te zijn. Onze unieke (ontstaans)geschiedenis heeft ons gemaakt tot wie we vandaag zijn. Het vormt de basis waarop we onze toekomst voortbouwen. Typend voor Dijk en Waard:

- Onze bijzondere landschappen, met daarbij de combinatie van stedelijke allure en dorps karakter, historische elementen en moderne ontwikkelingen.
- Onze vitale gemeenschappen die omkijken naar elkaar, mede door de waardevolle inzet van vrijwilligers.
- Onze veelheid aan culturen en identiteiten, met bijbehorende tradities, feesten en vieringen.
- Hoe we elkaar en onszelf ruimte geven om nieuwe kansen te pakken, onder meer door onze innovatieve ondernemers.

Wat zien we om ons heen gebeuren?

- We komen steeds meer in actie voor onze belangen.
- Verenigingen, gemeenschappen en bedrijven nemen steeds meer een bredere maatschappelijke rol op zich.
- In tijden van crisis groeit onze nabuurschap: we ondersteunen elkaar wanneer en waar nodig.
- De druk neemt toe op ons (cultuur-historische) landschap en binnenstedelijke ruimte, om de vele opgaven waar we voor staan in te passen. Verstedelijking leidt tot nieuwe (stedelijke) dynamiek én tegelijkertijd de wens om plekken van rust en ruimte te behouden.

Wat is onze wens voor Dijk en Waard?

- We koesteren initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties die onze samenleving versterken.
- We koesteren en versterken ons bijzondere (historische) landschap, musea en erfgoed: we hebben Dijk en Waard gekregen van onze voorouders en willen dit doorgeven aan de volgende generaties.
- Nieuwe (ruimtelijke, vooral binnenstedelijke) ontwikkelingen maken Dijk en Waard aantrekkelijk en uniek.
- We dragen zelfbewust bij aan de ontwikkeling van onze regio, waarin we van elkaar leren, efficiënt gemeenschappelijke uitdagingen oppakken en gebruik maken van elkaars voorzieningen.

Wat vraagt dit van jou en mij?

- Als inwoner, maatschappelijke organisatie en ondernemer vraagt dit van mij om samen inzet, creativiteit en lef te tonen om de bredere maatschappelijke rol neer te kunnen zetten als vereniging, gemeenschap en bedrijf.
- Als ambtenaar en volksvertegenwoordiger maak ik keuzes die bijdragen aan de toekomst van Dijk en Waard met waardering voor het verleden, zowel in de regio als lokaal.